

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. // Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Binkoštna senzacija v Londonu:

Tajni razgovori med Anglijo in Italijo v Rimu

Opirajoč se na izjave Mussolinija v Turinu skuša Anglija razčistiti svoje odnose z Italijo in ob enem posredovati v sporu med Italijo in Francijo

London, 30. maja. br. Italijanske čete, ki so se borile v španski državljanski vojni na strani generala Franca, odhajajo iz Španije. Jutri odide zadnji transport, tako da bodo ostali v Španiji le maloštevilni vojaški strokovnjaki, ki so vstopili v špansko vojsko in postali španski državljani. S tem je Italija izpolnila obljubo, ki jo je dala Angliji ob sklenitvi angleško-italijanskega sporazuma lanskega leta.

V londonskih krogih tolmačijo to dejstvo kot dokaz, da Italija nima namena še bolj komplicirati mednarodni položaj ter smatrajo to tudi za čin, ki dokazuje, da Italija ne želi porušiti vseh mostov z Londonom. V zvezi z govorom Mussolinija v Turinu, v katerem je prav tako podčrtal željo Italije, da se vsi spori rešijo na miren način, naglašajo, da v Evropi ni nobenega vprašanja, ki bi opravičevalo novo vojno, smatrajo merodajni krogi v Londonu, da je še vedno opravičeno upanje, da se doseže z Italijo sprejemljiv dogovor zlasti glede re-

šitve vseh spornih vprašanj, nanašajočih se na razmerje v sredozemskem bazenu.

V zvezi s tem so zbudile v političnih krogih veliko pozornost vesti o razgovorih, ki jih je imel tamonjski angleški veleposlanik z italijanskimi državniki. Novi angleški veleposlanik sir Percy Loraine se je na binkoštno soboto zvečer prvič po svojem prihodu v Rim sestel z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in se razgovarjal z njim nad eno uro. Včeraj je imel nad eno uro trajajoč sestanek z italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianiom. Za danes je napovedan ponoven sestanek. O čem so razpravljali, ni bilo nikjer objavljeno. V londonskih političnih in diplomatskih krogih pa so prepričani, da gre za zelo važne razgovore, nanašajoče se na bodoče razmerje med Italijo in Anglijo, verjetno pa je tudi, da skuša Anglija posredovati v sporu med Italijo in Francijo. Vsekakor pripisujejo tem razgovorom največjo važnost.

movine. Poljsko delavstvo pričakuje, da bo našlo v tej borbi polno razumevanje in podporo angleškega delavstva. Kongres

je sprejel izjave poljskega delegata z viharinimi ovacijami Poljski.

Tvorni patriotizem Angležev Milijonski darovi vojnemu ministrstvu za okrepitev državne obrambe

London, 30. maja. z. Listi poročajo, da dobiva vojni minister Hoare Belisha dnevno kopico pism, v katerih najrazličnejši ljudje dajejo duška svojemu patriotizmu in pošiljajo prispevke za okrepitev državne obrambe. Na ta način so se v kratkem času zbrala že milijonska sredstva. Med najpomembnejšimi pa je dar filantropa lorda Nuffielda, ki je financiral tudi izdelovanje takozvanih »jeklenih pljuč«, s katerimi se lahko ohranijo pri življenju ohromeli bolniki. Lord Nuffield je poslal vojnemu ministru pismo, v katerem

mu sporoča, da želi tudi on prispevati k ojačenju angleške državne obrambe in s tem k ohranitvi miru. Zato pošilja vojnemu ministru 1 milijon delnic družbe Morris Motor v vrednosti 15 milijona funtov. Te delnice donosajo letno nad 100.000 funtov (to je nad pol milijarde dinarjev). Ta denar naj se uporabi za izboljšanje položaja milice in angleških vojaških formacij. Obenem izraža željo, naj bi njegovemu zgledu sledili tudi drugi petični Angleži, da bi na ta način pred vsem svetom manifestirali svoj patriotizem.

Balkanska zveza ostane slej ko prej osnova turške zunanje politike Pomembne izjave predsednika turške republike Inenija na kongresu republik. ljudske stranke

Ankara, 30. maja. br. Na otvoritvi kongresa turške republikanske ljudske stranke, ki jo je ustanovil pokojni Kemal Atatürk, je imel predsednik republike Inenija govor, v katerem se je dotaknil splošnega mednarodnega položaja. Naglasil je, da je Turčija trdno odločena braniti z vsemi sredstvi svoje interese in vsako ped svoje zemlje. Kakor sama nima nikakih imperalističnih težnji, tako zahteva tudi od drugih, da spoštujejo njeno neodvisnost in nedotakljivost. Sporazum, ki ga je Turčija sklenila z Anglijo, ni naperjen proti nikomu in ima le obrambni cilj. Kakor z Anglijo, družijo Turčijo tudi s Francijo prijateljske vezi. Edino vprašanje, ki je obstajalo med Turčijo in Francijo, je bilo

vprašanje aleksandretskega Sandžaka. Tu di to vprašanje je sedaj rešeno v obojestransko zadovoljstvo in sedaj ni nobene sile na svetu, ki bi mogla porušiti prijateljstvo Turčije s Francijo. Balkanska zveza ostane slej ko prej osnova turške zunanje politike in tudi na tem ne more nobena sila na svetu ničesar spremeniti. Turčija bo vedno izpolnila dano besedo ter bo dosledno stala na braniku svobode in miru. Ob koncu je izrazil prepričanje, da se bodo dale prebratiti vse sedanje težave, ki se pojavljajo v mednarodnih odnosih v Evropi ter da bo prišlo do mirne poravnave, ker se vsi odgovorni državniki zavedajo, kako strašna katastrofa bi bila za vso Evropo nova vojna.

Rumunija pred volitvami

1. junija bodo volili po novem volilnem zakonu, ki predvideva korporacijski sistem

Bukarešta, 30. maja. g. Za 1. junij so razpisane parlamentarne volitve, ki se bodo vršile po novem zakonu. Volilo se bo po korporacijah tako, da tvorijo kmetje, gospodarski krogi in intelektualci ločene skupine. Ker je z novim volilnim zakonom starostna doba povišana od 21 na 30 let in ker neopisni nimajo volilne pravice, se je število volilnih upravičencev zelo zmanj-

Salu. Pri zadnjih volitvah leta 1937 jih je bilo še 4.6 milijona tokrat pa jih je samo 2 milijona. Z novim zakonom je uvedena volilna dolžnost. Vsaka propaganda po shodih je zabranjena. Dovoljena je le tiskana propaganda z letaki, ki pa ne smejo obsegati več kakor sto besed kandidatovega programa in njegovo sliko.

Po volitvah na Madžarskem

Pri parlamentarnih volitvah je dosegla vlada absolutno večino — Preosnova vlade

Budimpešta, 30. maja. br. Za praznike so bile na Madžarskem parlamentarne volitve. Izid volitev bo znan šele jutri popoldne, vendar pa že doslej znani rezultati kažejo, da bo dobila vlada, kakor je bilo vnaprej pričakovati, veliko večino. Vsi člani vlade so izvoljeni. Negotova je še usoda voditeljev madžarskih nacistov, proti katerim je vodila vlada najhujšo borbo.

V političnih krogih zatrjujejo, da bo vlada takoj po objavi končnih volilnih rezultatov podala ostavko. Smatrajo pa za gotovo, da bo regent Horthy poveril mandat za sestavo nove vlade zopet sedanjemu ministrskemu predsedniku grofu Telekiju, ki bo v svojem kabinetu izvedel nekatere

osebne spremembe. Računajo s tem, da bo do izpadli iz vlade sedanji finančni minister Remenyi, pravosodni minister dr. Nagy in kmetijski minister grof Mihael Teleki. Finančno ministrstvo bo najbrže poverjeno sedanjemu državnemu podtajniku dr. Szaszu, za bodočega kmetijskega ministra pa je predviden bivši ministrski predsednik Imredy.

Budimpešta, 30. maja. br. Po doslej znanih rezultatih volitev je vladna stranka zelo napredovala in si osvojila ogromno večino. Poleg socialistov so izšli iz volilne borbe izdesetkani mali kmetje Tiborja Eckhardta, ki je propadel proti vladnemu kandidatu v svojem lastnem volilnem okraju. V 78 volilnih okrajih je dobila vladna stranka 62 mandatov, dočim je osem spor nih, a le osem jih je pripadlo drugim skupinam. Med izvoljenimi sta tudi bivša ministrska predsednika Daranyi in Imredy.

Spremembe v turški vladi

ANKARA, 30. maja. AA. Anatolska agencija poroča, da sta pravosodni minister Fikre Silaj ter minister za monopole in carine Rama Tarhan dala ostavke, ker se želita popolnoma posvetiti delu v stranki. Za novega ministra pravde je imenovan Okijar Feti, bivši predsednik vlade in poslanik v Londonu, za ministra za monopole in carine pa je imenovan Rajp Karadjenis.

Atentat v Jeruzalemu

Jeruzalem, 30. maja. br. Včeraj sta eksplozirali v središču mesta, kjer je bil promet naboj živahen, dve bombi. Štiri osebe so bile ubite, 16 pa hudo ranjenih. Policija je takoj napravila racijo, vendar pa atentatorjev ni izsledila. Aretiranih je bilo več Židov, ker sumijo, da je atentat delo židovskih ekstremistov.

Angleški kralj v Ameriki

Vancouver, 30. maja. AA. Sprejem angleške kraljevske dvojice v Vancouveru je bil veličasten. V mesto je prispelo ogromno število prebivalcev iz okolice ter iz držav Washington, Oregon, Idaho in Kalifornije. Kralj Jurij je nosil uniformo letalskega maršala, da bi s tem naglasil važnost Vancouverja kot letalskega središča na Tihem oceanu. Po sprejemu na obični je angleški kraljevski par napravil avtomobilski sprehod po mestu. Mnogi ljudstva so vso noč stale na ulicah, da bi lahko videli angleškega kralja. Včeraj je angleški kraljevski par odpotoval v Viktorijo.

Trgovinski minister Tomić v Londonu

London, 30. maja. br. Jugoslovanski trgovinski minister dr. Jevrem Tomić, ki se je več dni mudil na obisku v Parizu, je sredi ponedeljka prišel v London. Tudi v Londonu bo ostal dva do tri dni ter bo imel razgovore o medsebojnih gospodarskih odnosih.

Amerika in Palestina

Washington, 30. maja. AA. Reuter: Ministrstvo za zunanje zadeve je pisмено obvestilo člane kongresa, ki so zahtevali intervencijo Zedinjenih držav v korist palestinskih Židov, da Zedinjene države ne morejo vložiti nobenega formalnega protesta, dokler bodo pravice ameriških državljanov, predvidene v konvenciji iz leta 1934, zaščitene. S tem pismom je jasno povedano, da Amerika ni spremenila stališča glede Palestine, kakor ga je orisal zunanji minister Hull v oktobru lanskega leta.

Pomen obiska francoske mornarice v angleških lukah

London, 30. maja. AA. Havas: »Daily Telegraph« pozdravlja prihod francoskih vojnihi ladij v angleške luke. List pravi med drugim, da ta obisk pomeni jasen dokaz tesnega tovarništva, ki obstoja med pomorskimi silami obeh držav. Istočasno je obisk francoskega brodogradnika v Londonu, Liverpoolu in Glasgowu dokaz intimnih vezi, ki združujejo oba naroda. List se posebno pohvalno izraža o križarki »Dunquerque« ter o križarki »Strasbourg«, ki sta v Liverpoolski luki. List pričakuje, da se razgovori med obema generalnima štaboma mornarice vodijo v priršenem razpoloženju. V današnjem času je bolj kot kdaj prej potrebno sodelovanje obeh narodov v vseh oblasteh organizacije narodne obrambe.

Zapornice v Panamskem prekopu

Washington, 30. maja. i. Ameriški senat je sprejel včeraj predlog, da se v Panamskem prekopu zgradi posebne zapornice, s katerimi bo mogoče v primeru vojne prekop zapreti in tako preprečiti sovražniku prehod skozi prekop. Stroški so proračunani na blizu 50 milijonov dolarjev.

„Dežela svobode“

Kalkuta, 30. maja. Vlada države Siam je sklenila predlagati parlamentu, da bi se odslej Siam imenoval Rankai, to je »dežela svobode«.

Ekspresni vlak zdrvel preko nasipa

London, 30. maja. g. Iz Singapurja poročajo o hudi železniški nesreči, ki se je pripetila včeraj na progi Paula—Lombour. Singapurski ekspres, ki je bil polno zaseden, je na nekem ovinku skočil iz tira ter se prevrnil po osem metrov visokem nasipu. Strojevodja in kurjač sta se ubila, 300 potnikov pa je dobilo deloma hude, deloma lažje poškodbe. Da ni bilo več smrtnih žrtev, je pripisovati izredno močni železni konstrukciji vozov. Mislijo, da gre za čin sabotaže.

Irski ekstremisti še vedno ne mirujejo

London, 30. maja. br. V Devonshiru je včeraj v nekem kinu pri popoldanski predstavi eksplodirala bomba s plinom za soljenje. Bombo je vrغل neki mladenec z galerije. Poškodovanih je bilo 12 oseb. Policija je aretirala tri osumljenca.

Izbruh vulkana

Alaska, 30. maja. AA. Havas. Vulkan Veniaminov je začel v četrtek bruhati. V vsej okolici se čuti od časa do časa potres. Okolico je do 50 km daleč pokril pepel.

Prekoceanski letalec izginil brez sledu

London, 30. maja. AA. Reuter. O letalcu Smithu, ki je brez dovoljenja odletel s svojim letalom »Baby Clipper« na let preko oceana, ni že 37 ur nobenih vesti.

Borzna poročila.

Curib, 30. maja. Beograd 10.—, Pariz 11.7625, London 20.785, New York 443.875, Bruselj 75.00, Milan 23.36, Amsterdam 238.45, Berlin 178.10, Praga 15.22, Varšava 83.75, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Amerika se odreka svoji nevtralnosti

Predlog vlade za ukinitve najglavnejših določb zakona o nevtralnosti

Washington, 30. maja. g. Že dalje časa so v ameriških političnih krogih razpravljali o reviziji zakona o nevtralnosti, da bi mogla tako Amerika v danem primeru podpreti evropske demokratske države, če bi prišlo do oboroženega konflikta. Sedaj pa je zunanji minister Hull predložil zunanje političnemu odboru senata in poslanske zbornice konkreten predlog vlade, kako naj se spremeni nevtralnostni zakon. Hull predlaga, da se ukinejo naslednje točke:

1. Prepoved ameriškim ladjam, da plovejo v vojne cone.
2. Prepoved potovanja ameriških državljanov v vojne cone.
3. Prepoved sprejemanja tovarov za vojskujoče se države.
4. Prepoved dajanja kreditov vojskujočim se državam.

5. Prepoved zbirke v Ameriki za vojskujoče se države.

6. Kontrola nad izvozom surovin v vojskujoče se države.

V spremnem pismu utemeljuje Hull ukinitve teh prepovedi s tem, da bi njihova nadaljna veljavnost onemogočila Ameriki podpreti države, ki stopijo v borbo za obrambo človeških pravic, svobode in miru. Kar se tiče ukinitve kontrole nad izvozom v vojskujoče se države, je jasno, da bo vsaka država skrbela za to, da ne bo dopustila izvoza v sovražne države.

Razprava o tem predlogu se bo pričela v sredo ali četrtek. V političnih krogih ne dvomijo, da bosta obe zbornici predlog vlade sprejeli.

Danes odgovor Moskve

Molotov bo odgovoril v ruskem parlamentu, nato pa bo izročen pismen odgovor

London, 30. maja. br. Včeraj je sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov sprejel francoskega in angleškega poslanika v Moskvi ter jima sporočil, da je ruska vlada po proučitvi angleško-francoskih predlogov glede sklenitve vojaške zveze Anglije, Francije in Rusije prišla do prepričanja, da ti predlogi odgovarjajo njenim željam. Uradni odgovor moskovske vlade je objubil za danes. Kakor se naknadno doznava, bo imel danes Molotov na seji sveta narodnih sovjetov (ruskega parla-

menta) velik govor, v katerem bo orisal mednarodni položaj in ob enem objavil odgovor vlade na francosko-angleške predloge. Takoj nato bo njegov govor v obliki note izročen angleškemu in francoskemu poslaniku kot službeni odgovor moskovske vlade.

Majski se je vrnil v London

London, 30. maja. AA. Reuter. Sovjetski veleposlanik Majski se je vrnil sredi iz Zeneve v London.

Kongres bivših angleških bojnikov Ogromna patriotična manifestacija v Londonu

London, 30. maja. br. Na binkoštno nedeljo se je pričel v Londonu kongres bivših angleških bojnikov. Na kongresu se je zbralo okrog 20.000 udeležencev svetovne vojne. Prva svečana seja je bila včeraj dopoldne v Queen Hallu, kjer je predsednik zveze podal poročilo o delu organizacije. Kongres je poročilo odobril in ponovno izvolil za predsednika sira Frederica Mauricea. V zahvalnem govoru se je predsednik spominjal prejšnjih prizadevanj angleških bojnikov za izboljšanje odnosov z Italijo in Nemčijo ter naglasil, da bivši angleški bojniki tudi še sedaj verujejo, da tudi njihovi tovariši v Italiji in Nemčiji ne glede na sedanjo napetost tudi še danes enako iskreno žele dobre odnose z Anglijo. V nadaljnjih izjavah je predsednik Maurice odločno zavrnil trditve o dekadenci britanske rase ter naglasil, da širijo nasprotniki take vesti s prozornim namenom. Kdorkoli pa se bo poskušal prepričati o resničnosti teh vesti, se bo na svoje veliko razočaranje prepričal bač o nasprotnem. V Veliki Britaniji

je narod pripravljen preiti tudi zadnjo kapljico krvi za svojo svobodo in ne bo nikdar kapituliral. Izjave predsednika so bile sprejete z viharnim odobravanjem in pritjevanjem. Po svečani seji so udeleženci kongresa v ogromnem sprehodu odkorakali v Hyde Park, kjer so defilirali pred vojvodo Kentskim, ki je zastopal odsotnega kralja. Tudi pri tej priliki so dali duška svojo odločnosti za borbo v obrambo svobode in pravice.

Poljaki se bodo borili do zadnjega dihljaja

London, 30. maja. br. Na kongresu angleške delavske stranke je imel govor tudi delegat poljskih sindikalnih organizacij Vavla Vojevodski. Sporočajoč pozdrave poljskega delavstva se je dotaknil tudi mednarodnega položaja in naglasil, da je sleherni Poljak ne glede na politično prepričanje pripravljen boriti se do zadnjega diha za svobodo in neodvisnost svoje do-

LJUBLJANSKI VELESEJEM

od 3. do 12. junija 1939

(45. RAZSTAVNA PRIREDITEV)
600 RAZSTAVLJALCEV IZ 12 DRŽAV
NAJRAZNOVRSTNEJSE BLAGO

Posebne razstave:

**Pohištvo
Avtomobili
Narodne vezenine**

Polovična vozna na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din. — Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—

Strojniki, strojevodje in kurjači

so imeli med binškoznimi prazniki v Ljubljani vse državni kongres

Ljubljana, 30. maja. Ob praznikih so se zbrali v Ljubljani zastopniki vsedravnne organizacije Zveze strojnikov, strojevodij in kurjačev na izrednem kongresu; prispele so iz Beograda, Zagreba in Sušaka, posebno dobro so pa bile zastopane podružnice ljubljanske sekcije. Izredni kongres je bil sklican zaradi novih pravil, ki so bila obravnavana na lanskem rednem kongresu in bila končno po več mesecih odobrena na pristojnih mestih. Kongresno delo se je začelo že v nedeljo s konferenco internega značaja. Na nji so razpravljali o vseh pomembnejših vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu kongresa včeraj ter se zedinili o nekaterih sklepih, ki so jih sprejeli na kongresu.

Kongres je bil dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Vodil ga je dosednji predsednik zveze (osrednjega odbora) Sretan Petrović iz Beograda. Pred prehodom na dnevni red je zborovalce ter zlasti goste iz Beograda in Zagreba pozdravil predsednik ljubljanske sekcije P. Toni. Iz Beograda so se kongresa udeležili razen predsednika še podpredsednik S. Mihajlović, tajnik G. Bezjak, blagajnik D. Bezuha in odbornik M. Plaminić. Dobro je bila zastopana tudi zagrebaška sekcija, s predsednikom M. Šiletićem, podpredsednikom Heinrichom, ki je zastopal tudi sušaško podružnico, in odbornikom Fr. Vaganom.

O pomenu kongresa je najprej spregovoril član ljubljanske sekcije J. Jeran. Opredelil je organizacijo in njene naloge ter zavrnil sumničanje, da njihova organizacija hoče diktirati delodajalcem, dejal je pa, da se mora upreti tudi diktatu delodajalcev. Organizacija deluje za sožitje delodajalcev in delojemalcev, zato se pa tudi bojuje za človeka dostojno življenje svojega članstva. Delegat sušaške podružnice Heinrich je podal obširno programatično poročilo o smotrih zveze, Šiletić iz Zagreba je pozdravil zborovalce kot zastopnike zagrebske zbornice, kot zastopnik ljubljanske DZ pa P. Škerlj, tajnik ljubljanske sekcije. Škerlj je ob tej priložnosti poročal o zahtevi ljubljanske sekcije in intervenciji na banovini, da bi inspekcija parnih kotlov in inšpekcija dela pregledali vsa podjetja, ki obratujejo s parnimi napravami, ter ugotovili, če zaposlujejo kvalificirane delavce. V imenu Beograščanov je spregovoril še S. Mihajlović.

Po kratkem nagovoru predsednika S. Petrovića se je sestavil verifikacijski odbor, nakar so podali svoja poročila o delovanju osrednje uprave funkcionarji; tajnik G. Bezjak je poročal o prizadevanjih centralne za odobritev novih pravil in da bi bilo tudi za strojnike in strojevodje uvedeno pokojniško zavarovanje; blagajnik D. Bezuha je poročal, s kakšnimi težavami je uprava delala zaradi preskromnih denarnih sredstev, saj je imela za svoje delo v zadnjih letih le povprečno po 1.150 din na leto. Za nadzorni odbor je poročal P. Škerlj ter predlagal, naj zborovalci izrečejo zahvalo predsedniku, tajniku in blagajniku. S splošnim odobranjem je bila uprava podana razrešnica.

— Ko so sklenili, da bo začasno sedež zveze v Zagrebu, so bili soglasno izvoljeni v novo upravo: predsednik M. Šiletić, tajnik Fr. Kiler, blagajnik V. Kukurin; odborniki: Fr. Vagan, R. Suzak in A. Horvat iz Zagreba, iz Ljubljane pa P. Toni, R. Selan in J. Jeran ter iz Beograda M. Plaminić, D. Bezuha in S. Petrović; nadzorni odbor: Fr. Fr. K. Kovačić, G. Bezjak, S. Jevnikar in P. Škerlj. — Novi odbor je pozdravil S. Mihajlović ter pozval prisotne, naj pozdravijo Nj. Vel. kralja Petra II. in kneza namestnika Pavla; zborovalci so nazdravili kralju in knezu namestniku Pavlu ter tako pokazali, da niso le za edinstvo svoje organizacije, temveč tudi za složno Jugoslavijo. — Sprejet je bil predlog, da bo osrednja uprava poslala v poudetke sekcijam osmetek pravilnika o poslovanju odborov. — Ko je dosedanji predsednik izročil novemu upravi, sta se prisrčno pozdravila ter pokazala, da ne bo nič razdvajalo Zagrebčanov in Beograščanov. — Določeno je bilo, da bo prihodnji kongres v Zagrebu.

Ob zaključku zborovanja je prečital P. Škerlj resolucijo, ki so jo zborovalci soglasno sprejeli. V resoluciji je ugotovljeno, da priliv strojnikov, strojevodij in kurjačev v zaposlenja ni reguliran glede na potrebno število kvalificiranih delavstva in po razvoju ter stopnji dandanašnjih parnih naprav; to najbolj dokazuje poročilo inspekcije parnih kotlov o položajih izpitih strojnikov, strojevodij in kurjačev do konca tega leta. Novi strojniki prihajajo vsako leto iz 6 državnih šol in kot odsluženi mornarji strojnega oddelka vojne mornarice kakor tudi absolventi strojnega oddelka pomorske trgovske akademije. Razen tega pa nekatera podjetja zaposlujejo nekvalificirane strojnike in strojevodje. Sprito tega zborovalci zahtevajo v resoluciji poostrevo nadzorstva nad vsemi parnimi napravami. To zahtevajo s posebnim poudarkom, ker je bilo zadnja leta prijavljenih več podjetij, ki so zaposlovala nekvalificirano delavstvo in se zdi, da doseže se ni bilo nič ukrenjeno. Razen tega je pa ugotovljeno na pristojnih mestih, da število kvalificiranih strojnikov, strojevodij in kurjačev znatno presega število parnih naprav pri raznih podjetjih v naši državi. Iz tega razloga tudi zahtevajo, naj se začasno po vsej državi ustavi polaganje izpitov za strojnike II. za strojnike I. je pa treba izpitne znatno poostreiti. Inspektorji parnih naprav pa naj ob priložnosti inspekcije ustavijo obratovanje pri vseh podjetjih, ki zaposlujejo nekvalificirane osebe v strojništvu, dokler ne bo zamanjano s kvalificiranim. — Med važnejšimi zahtevami resolucije je treba omeniti še zahtevo, po čimprejšnji izdaji uredb o pokojniškem zavarovanju strojnikov in strojevodij, kar dovoljuje amandna letošnjega finančnega zakona.

Člani zveze so s svojim kongresom pokazali, da so stanovsko zavedni in zreli. Njihova stremilja nedvomno zaslužijo zanimanje javnosti.

akupni ocenili je zmagal sigurno naš brežiški rojak Avgust Prosenik s časom 34 ur 24 minut 22 sekund in prejel pokal Nj. Vel. kralja Petra II. Vredni red naslednjih je bil: 2. Grac (Zagreb) 34:41:28, 3. Lavrih (Beograd) 34:52:28, 4. Tudose (Rumunija) 35:02:40, 5. Pokupec (Zagreb), 6. Kriste (Rumunija), 7. Veljković (Novi ASD), 8. Erdely (Sombor), 9. Peternel (Ljubljana), 10. Penčev (Zagreb). Od 44 udeležencev je končalo dirko le 25 dirkačev, vsi ostali so odstopili ali pa so bili diskvalificirani, med njimi vsi ljubljanci.

Nogometni spored je pokvaril dež. V Ljubljani je bil turnir SK Ljubljane za pokal predsednika LNP, dr. Kostla. Razen priveditelja so sodelovali še reprezentanca Ljubljane, SK Maribor in Rapid iz Gradca. Graški gostje so se pokazali prešibke in so doživeli dva poraza. Turnirski zmagovalci je postalo ligaško moštvo Ljubljane. V nedeljo je reprezentanca Ljubljane, sestavljena iz igralcev Hermesa, Reke, Jadrana, Ljubljane in Marsa premagala Maribor z 2:1. Po igri bi bil obratni rezultat bolj ustrežajoč. V drugi tekmi je Ljubljana gladko zmagala nad Rapidom 8:1. Domači so bili ves čas v premoči. K rezultatu je znatno pripomogla nesigurna obramba gostov. Včeraj je bil zaključni dan turnirja. V srečanju premagancev je Maribor zmagal nad Rapidom 4:2. Gradčani so nudili boljše igre kakor prvi dan, a podsaveznemu prvaku niso bili kos. V finalni tekmi je Ljubljana po zanimivi igri premagala reprezentanco Ljubljane s 7:3 in si tako priborila pokal.

V Beogradu je bil jubilejni turnir Jugoslavije, na katerem so igrali Jugoslavci, BSK, Bask in nemški prvak Hannover.

Najslabši je bil naš državni prvak, ki je utrpel dva poraza in je igral globoko pod običajno formo. Prvi dan je zgrabil nasproti Basku zasluzeno z 2:3, drugi dan pa s istim rezultatom nasproti Hannoveru. Jugoslavci je prvi dan po odlični igri premagala Hannover s 4:3, drugi dan pa Baska z 2:1. Nemški gostje so zapustili najboljši vtis.

V Zagrebu je železničar slavil 25-letnico obstoja z mednarodnim turnirjem. Prvi dan je ljubljani podlegel dunajski Vieni 0:3, drugi dan pa je premagal subotičkega ŽAK 4:1. Gradjanski je prvi dan nastopil s kombiniranim moštvom in je igral z ŽAK 1:1, včeraj pa z Vieno 3:3.

Tudi na Sušaku so imeli jubilejni turnir v proslavo tamkajšnjega Orienta. Hašk je zmagal nad Grionom iz Pulja 7:1, Hajduk pa nad Orientom 2:0.

V Lodzu je bila reprezentančna tekma med Poljsko in Belgijo, ki se je končala 3:3.

Italijansko reprezentanco, ki bo prihodnjo nedeljo nastopila v Beogradu nasproti našemu izbranimu moštvo, sestavljajo naslednji igralci: Olivieri, Calmo, Rava, Foni, Depetrini, Andreolo, Biavati, Locatelli, Meazza, Campatelli, Serontini, Colaussi, Chizzolo, Perazolo, Sardelli. Reprezentanca je danes odpotovala v Beograd. Italijani bodo za Beograd igrali 8. junija v Budimpešti z Madžarsko in 11. junija v Bukarešti z Rumunijo.

— Kolesarska podzveza Ljubljana ima svojo redno sejo v sredo dne 31. maja ob 20. v prostorih kavarne Vošpernik, Starl trg 34.

16. kongres davčnih uradnikov

150 delegatov iz vseh banovin je soglasno odobrilo resolucijo, v kateri so davčni uradniki prikazali svoj položaj

Ljubljana, 30. maja. V nedeljo so se zbrali v Ljubljani delegati Zdrženja davčnih uradnikov iz vse države. Imeli so svoj 16. kongres. Glavno skupščino je otvoril v dvorani restavracije Majcen vprico 150 delegatov podpredsednik ljubljanske sekcije višji kontrolor Jože Šterbenec. Predsednik sekcije Anton Vrdjan se zaradi bolezni kongresa ni mogel udeležiti. G. Šterbenec je pozdravil zastopnika finančnega ministra finančnega direktorja Avgusta Sedlarja, zastopnika občine svetnika Lučka, bivšega predsednika združenja pomočnika finančnega ministra v p. Vojo Katunca, vse šefe oddelkov in delegate ter poročevalce.

Udeležence kongresa so pozdravili nato predsednik upravnega odbora Božo Valtrov, finančni direktor Sedlar, svetnik Lučka in Voja Katunca. Vsi so udeležencem in upravi želeli kar največ uspeha v prizadevanju za zboljšanje položaja davčnih uradnikov, ki opravljajo preobremenjeni najtežavnejšo in najbolj delikatno službo, ne da bi bili za svoje delo primerno nagradjeni.

Tajnik Peter Smiljanec je prečital poročilo upravnega odbora o delu v pretekli poslovni dobi. Lanski kongres davčnih uradnikov je bil v Ohridu, prvi kongres pa v l. 1923 v Ljubljani. Na 15. lanskim skupščini v Ohridu uprava ni dobila razrešnice, zato je nova uprava predvsem pregledala delo prejšnje uprave, zlasti njeno finančno poslovanje. Največ skrbi je imela uprava z izdajanjem svojega strokovnega glasila »Porek služba«. Glasilo se tiska v 1500 izvodih, naročnikov pa ima samo 400, čeprav je v državi pri 325 davčnih uradnih 1825 davčnih uradnikov in 378 arhivskih uradnikov.

Za nadzorni odbor je poročal Ivan Šurlezanovič, o stanju blagajne pa Ivan Stojanovič. Po poročilih se je razvila živahna debata. Delegati so kritizirali delo prejšnje uprave, naposled pa je bil sprejet predlog, naj se podeli upravi razrešnica čimer je bila debata o malomarnem delu prejšnje uprave zaključena. Uprava za l. 1938-39 je dobila razrešnico s soglasnim odobranjem, nakar so bili pri volitvah izvoljeni v novi upravni odbor Milovan Petrović, Božidar Jovanović, Venčeslav Čupeta, Miloš Stajsić in Voja Stevanović, vsi iz Beograda. V upravni odbor pa pridejo tudi predsedniki sekcij in poverjeniki združenja, ki jih je deset.

Delegati iz Sarajeva in Zagreba so pred-

lagali, naj se pravila združenja temeljito spremenijo. Predlog je bil sprejet. Višji kontrolor Jože Šterbenec je nato referiral o položaju davčnih uradnikov v državi. Prečital je tudi resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Davčnim upravam se nalagajo vedno nova bremena, predvsem takšna, ki se tičejo naznih samouprav in fondov. S tem se več delokrog davčnih uprav v taki meri, da uradniki ne morejo vse posle opravljati z ono vestnostjo in točnostjo, kakor bi bilo potrebno. S tem ne trpi samo samouprava ali fond, temveč tudi država in njena blagajna. V resoluciji zahtevajo davčni uradniki, naj odločilni činitelji rešijo vse zahteve, ki so jih davčni uradniki predložili z lanskim resolucijo, kajti od vseh zahtev iz leta 1938 je bila rešena samo ena in še ta nepopolno za davčne uradnike.

V letošnji resoluciji zahtevajo davčni uradniki, naj se v davčne uprave redno nastavlja potrebno število uradništva. Na davčnih uradnih naj se nastavlja stalni davčni eksekutorji, ki bi bili v zvezi z davčno knjigo, šefi in referenti kakor tudi z davčnimi zavezanci, s čimer bi bila šele omogočena pravilna odmera in izterjava davkov. V ministrstvu za finance naj se osnuje stalni odbor za reorganizacijo davčne službe, v katerem naj bodo tudi davčni uradniki od davčnih uradov. Določni naj se primerna nagrada za odmero in pobiranje vseh samoupravnih doklad in fondov. Vsi arhivski uradniki, ki so bili sprejeti in so napravili izpit po predpisih za davčne uradnike, naj se prevedejo med davčne uradnike, s pravico za polaganje višjega strokovnega izpita.

Glede napredovanja v službi zahtevajo davčni uradniki v resoluciji, naj se omogoči vsem davčnim uradnikom brez višjega strokovnega izpita napredovanje v 7. skupino. Vsem zaslužnim davčnim uradnikom v 6. skupini, ki so bili prikrajšani po § 257 uradniškega zakona, naj se omogoči napredovanje v 5. skupino, vsem ostalim pa do 6. skupine, kar ustreza prejšnjemu 6. činovnemu razredu. Uzakoni naj se dopušte za izpitne kandidate, ne da bi se to vstelo v redni letni dopust, kakor je dovoljeno drugim strokam, na primer sodniškim uradnikom. Redna odmera in pobiranje samoupravnih doklad naj se odreja samo tedaj, ako zadevajo to doklade zavezance celih političnih ali vsaj davčnih občin, ker sicer koristi tega dela niso v skladu s stroški za odmero in pobiranje.

potrebno za trnovsko solato. Postalo je tudi že hladno kakor oktobra, da so nekateri začeli zopet oblačiti zimsko suknjo, kar ni tako enostavno v teh časih, ko so suknje že konzervirane v naftalinu v rdeči hiši na Poljanski cesti.

Deževati menda ne bo nehalo, kar je zdaj ljudem tudi že vseeno, saj se niti poplav ne boje več mnogo, ker so jih vajeni. Za sedanje deževje ni nobene zadovoljive teorije, saj nihče ne govori niti o solnčnih pegah, ki so bile prejšnje čase najboljše razlaga. Kaj je s solncem, je pa zdaj res težko ugotoviti, ko ga nikdar ne vidimo. Dežuje baje po vsej Evropi in se Ljubljana ne more ponašati sama s svojim slavnim dežjem. Upamo pa lahko, da bo pri nas več nekaj dni dalj deževalo kakor drugje po svetu...

Poskušen samomor

Kamnik, 29. maja. Včeraj okrog ena ponoči je g. Balon Fr., gostilničar na štni št. 87 v bivši Prusnikovi gostilni, ko se je z družino odpravljal spat, zasiljal v stanovanju najemnice Justin Fani ječanje. Misleč, da gre za nočni razbojniški napad ali vlom, je hotel na pomoč, toda vrata so bila zaklenjena. Ker iz stanovanja kljub vsemu klicanju in razbijanju po vratih ni bilo razen ječanja nobenega odgovora, ječanje pa tudi ni prenehalo, je g. Balon nemudoma poslal po orožnike. Prihital je takoj dežurni orožnik Karlin, ki je s pomočjo občinskega stražnika Regalija stoma odprl vrata, ki vodijo neposredno v kuhinjo. Tu se jima je nudi lasten prizor: kuhinja je bila v dimu, Justin Fani pa je nezavestno ležal v ležalnem stolu poleg štedilnika, na katerem je stala umivalna školica, polna žarečega ognja. Vsa okna in vrata v spalnico so bila trdno zaprta tako, da zrak ni mogel v kuhinjo. Orožniki so nemudoma kuhinjo prečistili in posilili po banjskega zdravni-

ka g. dr. Puclja. Ta je še vedno nezavestni Justinovi dal injekcijo in odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnico.

Neposredno zatem došla orožniška patrula, obstoječa iz narednika Šerjaka in kaplana Dimitrovića, je izvršila hišno preiskavo, ker je bilo po mnenju zdravnika možno, da se je Justinova zastupila s strupom, ki ga je morda v hiši še kaj ostalo. Justinova je namreč močno bljuvala in se penila okrog ust. Preiskava je pa pokazala, da ni zaužila nobenega strupa, temveč je zvečer pripravila žareče oglje ter vzela uspalni prašek, ki naj bi preprečil, da se ne bi prežgotal prebudila. Plin, izvirajoč iz ognja bi skoraj napravil svoje in je pomoč prišla zadnji hip. Justinova je zapustila dve pismi naslovljeni na sestro v Radomljah, iz katerih izhaja, da si je hotela končati svoje življenje radi nesrečnih družinskih in gmočnih razmer. Justinova živi še veče let ločeno od svojega moža, ki biva v Mariboru. Zadovoljna tudi ni bila s tem, da ji je bilo odpovedano stanovanje. Justinova je sedaj izven nevarnosti in upamo, da ji bo ta bridka izkušnja služila v dobro v bodočnosti.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 30. maja katoličani: Ferdinand

DANASJNE PRIREDITVE
Kino Matica: Trije valčki
Kino Sloga: Tajni agent X — 9 II. del
Lažni baron
Kino Union: Marionette (Benjamin Gigli)

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Opod sira

Te dni smo že poročali o naši Tujskoprometni zvezi, ki si je prilastila nekakšen monopol na plačano in neplačano turistično propagando, čeprav imamo pri nas koncesionirane oglasne zavode. Poudarili smo tudi, da spada takšen koncesioniran in neobdavčen monopol v posebno stroko, ki ji učeni ljudje pravijo neolajna konkurenca.

Tujskoprometna zveza v Ljubljani pa je šla v svojem pridobitnem stremiljenju še naprej. V hiši, kjer so njeni uradni prostori, je namreč šest izložbenih oken. Pet izmed njih krasi ne ravno prav posrečeno aranžirana turistična propaganda, v šestem oknu pa je razstavljenih — šest ženskih klubov. Ni nam znano, če je Tujskoprometna zveza odprla tudi svoj lasten modni salon. Gotovo pa je to v Ljubljani edinstven primer, da so v izložbenem oknu tako važne turistične ustanove razstavljene prav mični damski klubčki. Kakor da bi tega okna ne mogli uporabiti koristneje in v njem razstaviti pokrajinskih slik naše lepote domovine.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 30. maja: zaprto
Sreda, 31. maja: Velika skušnjava. Red A
Četrtek, 1. junija: Velika skušnjava. Red A
Petek, 2. junija: ob 15.: Othello. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 14 din navzdol

Drama pripravlja v režiji prof. Sesta zgodbo iz solskega življenja, Bekefičjevo veseloigro: Neopravičena ura. V slogu »Mature« pisana igra je še mnogo pestrejša od te, ter bo kot zaključna predstava letošnje sezone nudila občinstvu nadse zabaven večer.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 30. maja: zaprto
Sreda, 31. maja: La Boheme. Gostovanje tenorista Christy Solarija. Red Sreda
Četrtek, 1. junija: zaprto
Petek, 2. junija, ob pol 20. uri: Lohengrin. Red A
Sobota, 3. junija: Lucia di Lammermoor. Gostovanje Christy Solarija in Alde Nollyjeve. Red B

Christy Solari, slavni italijanski tenorist bo gostoval v ljubljanski operi v letošnji sezoni samo še dvakrat in sicer jutri v sredo in v soboto, dne 3. junija. Jutri bo pel za red Sreda eno svojih najboljših vlog v Puccinijevi operi »La Boheme«. Umetniške kvalitete, pevske in igralske odličnega gosta so splošno priznale. Sodeluje kot stalni gost na vseh velikih pomembnih odrih v srednji Evropi. Ker je njegov nastop v »La Boheme« privrkal na našem odru, bo gotovo še bolj interesanten. Ostala zasedba kakor običajno. Predstava bo za red Sreda.

Iz Celja

—c Deževne binškoznosti. Binškoznost prazniki so bili letos v znamenju deževja, ki je onemogočil prebivalstvu tako začelne izlete v pomladansko naravo. Oni, ki so odšli že v soboto na hribe, so se po večini že v nedeljo razočarani vračali. Deževje se je prilelo v nedeljo proti poldnevni in je trajalo z manjšimi presledki tudi še ves ponedeljek. Slabo vreme pa je zelo godilo gostilničarjem in zlasti obema kinematografoma, ki sta oba dneva zelo dobro obiskana.

—c Javne produkcije šole Glasbene Matice v Celju bodo v sredo 31. t. m. ter v četrtek 1. in ponedeljek 5. junija v Mestnem gledališču.

—c Umrla je v soboto popoldne na Bregu 12 pri Celju v starosti 50 let g. Marija Janžekova, roj. Uršičeva, vdova po štabnem naredniku in trafikantinja v Celju. Pogreba, ki je bil v ponedeljek ob 16. na mestnem pokopališču, se je udeležilo mnogo prijateljev in znancev pokojne gospe. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, svojemu namreč iskreno sožalje!

—c Ivan Črešnar je podlegel poškodbam. Poročali smo že, da je delavec Ivan Dimec 6. t. m. zvečer na Bregu pri Rogarški Slatini v prepri zabol 21-letnega delavca Ivana Črešnarja iz Brestovca pri Rogarški Slatini z nožem v levo stran hrbta. Črešnarja so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je po dolgem trpljenju v petek popoldne podlegel poškodbam. Dimec so izročili okrožnemu sodišču v Celju.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnavem?

Gostovanje Aleks. Kolacia v »Onjeginu«

Občinstvo je sprejelo dragega gosta z izredno simpatijo

Ljubljana, 30. maja. Izredno lepi, sočni lirski bariton Aleksandra Kolacia je ostal v dobrem spominu našega opernega občinstva. Tako se je zbralo v soboto zvečer dovolj publike, ki je prijubljeno v se ne pozabljeno mladega pevca sprejela, čim se je pojavil v partiji Onjegina, s toplim aplavzom in ga v teku predstave vedno iznova odlikovala s priznanjem. Tudi s cvetjem so ga obdarili.

Kolacio, ki je prišel na naš oder kot začelnik, je takoj pokazal, da ima od narave dragocen glasovni zaklad, a tudi že dokaj razvito pevsko znanje. Kot vzgledno stremiljv član je naglo napredoval, prevzemal zmerom večje in težje vloge ter po par sezonah stal že v vrsti naših prvih solistov. Njegovi pevski inteligenci je uspelo, da je nagloma zmagal celo veliko in težko, psihološko komplicirano partijo Evgenija Onjegina, ki jo je v zvezi površni pripravi izvajal pevski prav zadovoljivo in tudi igralski ustrežno.

Zdaj je gostoval v isti partiji in jo pel slovenski, igralski že z večjo gotovostjo, pevski še bolj in v celem lepo. Spočetka hladnega in posmehljivega svetovnjaka je poudaril celo preveč in bil v 1. dejanju pevski premalo izrazit, dasi se razkriva Onjeginov značaj že v dialogu s Tatjano. Duševnega boja v sporu z Lenskim ne kaže s tolikimi detajli kakor bi želeli, zato pa poje arijo na sestanku s Tatjano z vsem bleskom svojega organa in z vsoto toplote svojega čustva ter je sprožil zašlužen aplavz. Manj se zna uveljaviti pred dvojemcem, a polno dramatično je razvil v plesni sliki in v burnem, bolesti bogatem zadnjem dejanju, kjer je bil na višku v pevskem in igralskem pogledu. Tako polaga važnost šele na drugo polovico partije, ki pa zahteva še mnogo podrobne izdelave zlasti v igri, a tudi v spevu, preden jo bo mogoče v celoti priznati kot dovršeno.

Isto velja v partiji Tatjane, ki jo je Heybalova po premieri v igralskem pogledu res dvignila, dasi nemirno beganje v prizoru s pisanjem pisma še ni odstranjeno; v pevskem pogledu se lepo uveljavlja njen topli glas nad vse prijetne mlade svežosti, a v podajanju partije se javlja v splošnem nekam mučna prenapetost, ki se Tatjani ne prilaga. Treba je še dosti delati do dozoritve!

Banovčev Lenski je bil pevski in igralski v splošnem prav srečna kreacija, ki je izzvala po ariji pred dvojemcem iskreno priznanje.

S svojim polnim, sočnim basom je kot Zarecki opozoril nase zopet mladi basist Orel, ki zasluži najskrbnejše nege.

Predstava je v celem pod taktirko štritofo ves čas vzdržala zanimanje in prinesla solistom, orkestru, zboru, baletu, predvsem pa ljubemu gostu Kolaciu veliko prisrčnega priznanja.

Fr. G.

Ljubljana med prazniki

Ljubljana, 30. maja. Čez dobre tri tedne se bo že dan obesil, vreme pa imamo takšno, da bi se obesil tudi človek. K sreči bo prelepi maj jutri minil ter upamo, da bo potem konec tudi »majniškega« vremena. To tolažba pa vendar ne more povsem potoležiti naših meščanov, ki so preživeli tako obupna praznika — brez izletov in celo navadnih nedeljskih sprehodov. Nebo se ni oziralo niti na botre in botrice, tako da tudi ljubljanska bahata birma ni prišla do svoje tradicionalne veljave.

Vendar se je avtomobilski promet v Ljubljani razvil v nedeljo prav zaradi birme za naše nazmere do neverjetne živahnosti. Marsikdo se je vprašal, ali je morda naša avtomobilizem posvečena številka, vplivala tako učinkovito, kajti zdelo se je, da so bili v nedeljo celo pešci v manjšini v primeru z avtomobilisti. Avtomobilski promet pa ni bil le nenavaden živahen; avtomobili so na mah začeli voziti z veličastno hitrostjo. Botrom se je neznansko mudilo od stolnice v gostilne in avtoizvoščki so se tudi dobro zavedali, da cvete penice. Vse to so morali hoče noče opaziti redki pešci, ki se niso izumili, saj je blato brizgalo po hodnikih v tako močnem curku, da ni moglo nihče prezreti binškoznega avtomobilizma. Škoda samo, da imamo v Ljubljani samo dva dni na leto birmo, saj bi se sicer avtomobilizem kmalu razvil na evropsko višino. Včeraj je pa naš avtomobilizem začel že zopet počasi. Začelo je primanjkovati birmancev. To je res škoda, kajti sicer so bili ustvarjeni vsi pogoji za binškoznost promet in blata je bilo celo še nekoliko več kakor v nedeljo.

Tudi včeraj je spodobno deževalo, kakor se spodobi za najniške dni in kakor je

Sport med binškoznimi prazniki

V tekmovanju za Davisov pokal se je Jugoslavija z zmago nad Italijo 3 : 2 plasirala v evropski polfinale — Nogometni turnirji v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu

Ljubljana, 30. maja. Tretje kolo tekmovanja za Davisov pokal je vodilo naše mušketirje v Milan. To srečanje je postalo zaradi okoliščin, ki so se tam dogajale, eno najtežjih živčnih preizkušenj za naše reprezentante. Ne samo, da je občinstvo z vsem svojim južnjaškim temperamentom navduševalo svoje igralce, temveč je hotelo po vsej sili njihovo zmago. Sodniki so bili pod vplivom občinstva in so na vse načine skušali pomagati domačim. Zmaga, ki sta jo Puncčev in Mitić kljub temu dosegla, je tem večja pomena in prica o njihovi izredni sposobnosti.

Po prvem dnevu je bilo stanje 1:1. Mitić ni bil kos sijajnemu Canapeleju in mu je gladko podlegel v treh setih 3:6, 3:6, 5:7. Izenačil je Puncčev, ki je s svojo taktiko dolgih plasiranih žog de Stefanija popolnoma utrudil in zmagal 6:4, 6:1, 7:5. Igra v dvojce je bila odločilna. Puncčev in Mitić sta se pokazala na višku in sta brez posebnega napora zmagala svoja nasprotnika Taronija in Cuccellija s 6:2, 6:2, 6:0. V preostalih singlih so Italijani stanje pomovno izenačili. Rutinirani de Stefani je s precejšnjo pomočjo sodnikov premagal Mitića 6:1, 6:4, 4:6, 6:3. Izredno ogorčena je bila borba med Puncčevom in Canapeleom. Le s težavo je Puncčev osvojil prvi

set s 13:11, trajalo pa je uro in 20 minut preden je dosegel to stanje! Drugi set je bil nasprotno zelo kratek. Izbrani Canapele ni mogel nuditi razgiranemu Puncčevu nobenega odpora in je naš prvak gladko zmagal s 6:1. Tretji set je bil pri stanju 5:4 za Puncčeva prekinjen. Včeraj sta nadaljevala. Izvrtnešemu Italijanu se je posrečilo dobiti set s 8:6 — spet z veliko pomočjo sodnikov. V četrtem setu tudi sodniki niso mogli zadržati Puncčeva, ki je z odločno in ostro igro sigurno zmagal s 6:4. Končno stanje je bilo s tem 3:2 za Jugoslavijo.

V ostalih srečanjih za Davisov pokal je Anglija porazila Francijo s 3:2 in se je plasirala v semifinale z Nemčijo, ki je z enakim rezultatom premagala Švedsko. Tretji semifinalist je Belgija z zmago nad Norveško 4:1. Belgija bo igrala semifinale z Jugoslavijo v Zagrebu.

V nedeljo se je končala velika šestdnev

DNEVNE VESTI

— Vodnikova družba sporoča vsem svojim poverjenikom in članom, da bo letošnje jesen poleg že najavljene knjige, to je poleg Vodnikove prave poezije »Nebo žari« in dr. Janka Hafnerja poljudno-znanstvenega spisa »O boleznih vratu, ušes in grla« izdala kot četrto knjigo redne izdaje malomeščanske kriminalno-povest pisateljice Ljube Frennerjeve: **Neznani storilec**. Spretno in izredno živahno pisano delo mlade avtorice, ki živi sedaj kot koncipientka v Ljubljani, bo po svoji zapleteni vsebini in lagodnem pripovedovanju zbudilo splošno pozornost, na kar že danes opozarjamo vse tiste, ki se letos še niso vnelili v našo ljudsko književno matiko Vodnikovo družbo.

— Zadnja pot Jožipa Lenarčiča. Na binkoštno nedeljo popoldne so položili na Verdu pri Vrhniki, k večjemu počitku zašlagnega gospodarskega organizatorja in javnega delavca, veleindustrijalca in veleposelnika Josipa Lenarčiča. Njegov pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil po krajini ter koliko prijateljev in znancev je zapustil. Navzlic skrajno slabemu vremenu ga je spremila na zadnji poti velika množica prijateljev in čestitelj. Ob mrtvaškem odru so stali na častni straži gasilci in Sokoli z Verda in Vrhnike, ki jim je bil pokojni eden glavnih podpornikov. Gasilci, Sokoli in člani vrhniškega godbenega društva so spremlili nepozabnega pokojnika tudi k večjemu počitku. V srce segajoče poslovilne besede mu je spregovoril predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačič, potem se je pa razvil dolgi žalni sprevod proti pokopališču. Na zadnji poti so spremlili Josipa Lenarčiča mnogougodni predstavniki našega gospodarskega in kulturnega življenja.

— Decentralizacija gasilstva. Na seji uprave Gasilske zveze v Beogradu je bil soglasno odobren osmerek novega zakona o organizaciji gasilstva v naši državi. Zakon je izdelan na načelu polne avtonomije gasilskih zajednic. Soglasno je bil sprejet sklep glede razdelitve gmočnih sredstev gasilskih organizacij. Gmočna sredstva bodo razdeljena brez vsakega favoriziranja ene ali druge zajednice.

— Količino železnice je dobila Slovenija. In koliko jih še bo. Od 1. 1920 do 1936 je bilo v Sloveniji zgrajenih od skupnih izdatkov 3377 milijonov din za nova železniška dela, da je do 69 milijonov din novih železniških prog ali 2,1%. Največ izdatkov je odpadlo na Srbijo, 84,5%. Tudi sedaj je bila Slovenija najmanj; v gradnji je bila 997 milijonov din novih prog in od tega odpadne na dravsko banovino le 48 milijonov ali 5%. V bližnji program je pa vvrščenih za 3340 milijonov din novih železniških del, od česar odpadne na Slovenijo 120 milijonov din ali le 4%.

— Graditve prole čaka. Banjaluka. Razpisana je licitacija za nadaljnja dela pri novi železniški progi normalne širine med Čačkom in Banjaluko. Licitacija za oddajo del, in sicer za 12. odsek proge bo 12. junija. Prva licitacija ni bila uspešna. Proračunska vsota je precej visoka, 56.280.000 din.

— Trafike prodajajo legitimacije za obisk ljubljanskega veleposlana na dn 25. Priporočamo obistvino, da si legitimacije nabavi v predprodaji.

— Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Clevelandu se je smrtno ponesrečil na vožnji z avtomobilom Franc Arko, star 32 let, rojen v Ameriki. V Milwaukee sta umrla Franciska Hvala, stara 34 let, in Jože Levcar. V Richmondu so umrli Janez Gornik, doma iz Cerknice, Franciska Urbas iz Dolenje vasi pri Cerknici in Jožefa Gregorič s Hriba pri Loškem potoku. V S. O. Chicagu je umrl Franc Kosič, star 61 let, doma iz Kostanjevice na Dolenjskem. V New Duhuthu je umrla R. Zrnica, stara 50 let, doma iz Loke. V Kansas Cityju sta umrli Marija Špehar, rojena Butala, stara 62 let, doma iz Stražnega vrha pri Črnomlju in Katarina Anželovič, rojena Rozman, stara 75 let, doma iz Čepčianov pri Nemški Loki v Beli Krajini. V Clevelandu je umrl Franc Krašovec, doma iz vasi Jevše na Notranjskem. V Thomasu je umrl Lojze Pregelj, star 56 let, doma iz Malega Polja na Primorskem.

— Česko-jugoslovanska revije. Izšla je dvojna, 3. in 4. številka te ugledne revije, ki služi vzajemnemu spoznavanju in kulturnemu sožitju nas in Čehov in ki ima tudi že lepo tradicijo kot naslednica prejšnje českoslov. revije ter glasilo českoslov. lig. Ta številka, ki je pravkar prispela iz Prage, posveča mnogo prostora našemu kulturnemu življenju. Predvsem je treba omeniti prvi članek, ki ga je napisal publicist B. Borko o Prešernu. Dr. O. Berkepec piše o Jakopiču, V. Merka iz Brna pa o pesnikih Murnu in C. G. Jarju. V daljšem članku je pregled delovanja ČSJ lig lani. Mnogo zanimivega družba o kulturnih dogodkih prispeva dr. Berkepec. V gospodarskem delu revije so številni informativni članki, podprti z zanimivimi statističnimi gradivi, pregled članek o gospodarskih stikih med našo državo, Nemčijo, Avstrijo in bivšo Českoslovaško. Revija ima posebno vrednost tudi zaradi tega, ker posveča mnogo pozornosti našemu Jadranu ter priložuje v stali ni rubriki pod naslovom »Slovenski Jadran« lepe članke, ki služijo pospešanju tujskega prometa na našem morju.

— Perzijska preproga ima vedno svojo vrednost, čim starejša je, tem dragocenejša je. Taka preproga ima svojo vrednost ne le zato, ker je bila v Perziji, odnosno po perzijskem načinu izdelana, ampak tudi po tem, da napravi stanovanje udob-

no ter vzbudi občutje domačnosti. Naše tkalnice prorp izdelujejo dobro in lepo blago po zmernih cenah. S krasnimi preprogami bo izpolnjena pohištvena razstava na ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. junija.

— Na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovidbe imajo obiskovalci pomladanskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 3. do 12. junija, ugodnost »razreda za razred«, to se pravi, da se s karto nižjega razreda vozijo v višjem. Ta olajšava velja za potovanje v Ljubljano od 29. maja do 10. junija, za povratek pa od 5. do 20. junija. Na parobrodih Zetske plovidbe pa velja 50% popust od 20. maja do 13. junija oziroma za povratek od 3. do 20. junija. Velesejske legitimacije za znižano vozino na parobrodih se dobe pri kupaliskih povzemanjih in pri potniških uradih v Primorju in na otokih.

— Celotna izdaja Krekovič »amo« pevov se pripravila. Predvidenih je za sedaj 25 sešitkov, od katerih bo vsak obsegal po en opus z 2 do 7 samospevi. Razen par izjem ti samospevi doslej še niso bili objavljeni in so se na koncertih in v radiu izvajali iz rokopisov. Noviči bodo izdani le nekateri v Novih Akordih ali drugod izšli samospevi, ki so se koncertnim pevcom in občinstvu posebno priljubili in ki jih v knjigotštvu že davno ni več dobili. Zbirka bo obsegala tudi uglasbitve srbskohrvatskih besedil in pesmi, ki so jim tekstna podlaga nemški, ruski in francoski izvirniki. Slednjim bo dodan slovenski prevod. Zbirka bo izhajala v zelo majhni nakladi. Prvi trije sešitki izidejo še meseca maja.

— Bolniki bodo plačevali prispevke za sanitetni fond. Po vseh bolnicah in zdraviliščih se bodo odsej pobirali prispevki za narodni sanitetni fond in sicer od vsakega bolnika, ki sam plačuje bolniške stroške po 2 din dnevno, od bolnikov, ki se zdravijo na državne, banovinske, občinske ali katerekoli druge stroške, pa po 1 din dnevno. Te prispevke bodo pobirale bolnice in zdravilišča po posebnem računu, ločeno od bolniških odnosno sanatorijskih stroškov ter jih pošiljale Državni hipotekarni banki na račun narodnega sanitetnega fonda. Denar iz tega fonda se bo porabil za zgraditev novih zdravstvenih ustanov.

— Kongres esperantistov. Med binkoštnimi prazniki je bil v Karlovcu kongres esperantistov Jugoslavije. Prisostvovala mu je tudi večja skupina bolgarskih esperantistov. Na kongresu je bilo zastopanih po delegatih 54 esperantskih društev. Delegatov je bilo okrog 450. S kongresa je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Velikarju Petru II. V novem odboru jugoslovanske esperantske lige sta kot podpredsednik Josip Kozličar in kot odbornik Marjan Petrič iz Ljubljane.

— Kongres FIDAC-a. Glavni tajnik Društva bivših francoskih bojevnikov je na kongresu Društva vojnih invalidov izjavil, da bo prihodnji kongres FIDAC-a (Mednarodne federacije bivših bojevnikov) v Beogradu in sicer 24. septembra.

— Občni zbor Zveze advokatskih zbornic. Zveza advokatskih zbornic je imela na binkoštno nedeljo v Zagrebu občni zbor, na katerem se je zbralo okrog 40 delegatov, med njimi predsednik advokatske zbornice iz Ljubljane dr. Janko Zirovnik. Število odvetnikov se je povečalo, na drugi strani se je pa poslabšal njihov gmočni položaj. Po mestih je preveč advokatov. Po manjših mestih se pojavljajo šušmarji, ki škodujejo odvetniškemu stanu in strankam. Oblasti ne nastopajo dovolj strogo proti njim. Za novega predsednika Zveze je bil izvoljen advokat iz Novega Sada dr. Stevo Adamovič in sedež Zveze bo za tekoče leto v Novem Sadu.

— Vse naše ženstvo si mora ogledati razstavo slovenskih vezenin, ki jo pripravlja Splošno žensko društvo in Zveza gospodinj v Ljubljani, v nam že znanim paviljonu »K« za časa velesejma od 3. do 12. junija. Lepota slovenskih ornametov, živahnost in pestrost barv, ki je last vseh njih, to vse izraža prvobitnost toplega slovenskega značaja. Te barve so naše, ti ornameti so iznikli iz naših idej, so jasen dokaz naše vekovne stvariteljske sile. Na tej razstavi si naj žene ogledajo, kaj pristojna nam. Ni jim treba studirati tujih modnih listov, ki prinašajo nam tuje, pogosto neokusne modne osnutke, ki imajo le namen zavajati žene k trošenju z nakupom blaga kratkotrajne vrednosti. Moderna obleka, okrašena s slovenskimi motivi, ne podlega modi, je torej nabava trajne vrednosti.

— Društvo za zračni promet Aeroput izplačuje 5% dividende za kupon br. 11 iz leta 1938. 282.—n.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačna, spremenljivo in razmeroma hladno vreme, deževalo bo v predelkih. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Kumboru 23, v Beogradu 22, v Zagrebu, Splitu, Dubrovniku in na Rabu 21, v Sarajevu 20, na Visu 16, v Ljubljani 14,2, v Mariboru 11,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 672,3, temperatura je znašala 10.

— Vlom na Rudniku. Oni dan ponoči so vlomilci vlomili v znano Usnikovo gostilno na Dolenjski cesti. Vlomilci so se v gostilni dobro najeli in napili, slednjim so pa odnesli še nekaj obleke, dve pocinkani posodi in 6 litrov žganja. Gostilničar Jože Usnik ima nad 500 din škode.

— Ponesrečenci. Delavec Anton Korun iz Ljubljane se je včeraj s kromopoparjal po životu in po rakah. Zaradi opeklin

KINO UNION — TELEFON 22-21 MARIONETE

Sodelujejo: Paul Kemp - Lucie Englisch Theo Lingen - Richard Romanovsky Predstave ob 16., 19. in 21.

Film lepega petja, glasbe in vedrega humora! V glavni vlogi sloviti tenorist **BENJAMIN GIGLI**

Tajni agent X-9

II. del: LAZNI BARON

Film izredno napetih prizorov in peklenske brzine v ogorčeni borbi za ukradene kronške dragulje. **KINO SLOGA**, tel. 27-30. Danes ob 16., 19. in 21.

DANES ZADNI DAN! TRIJE VALČKI Francoski glasbeni vefilm Carobna, razkošna opereta STRAUSSOVH melodij

se je moral zateči v bolnico. — Delavčeva hčerka Vida Rozman s Kovorja na Gorenjskem je padla po stopnicah in si zlomila desno roko. — Na cesti med Domžalami in Dragomiljem se je težje ponesrečil motociklist Ciril Zirovnik iz Komende. Na cesti se je zapodil pod motocikel pes. Motor ga je sicer odbil, padel pa je tudi Zirovnik sam in se poškodoval po glavi in po životu. — V Boštjanju je padla s kolesca 20-letna Jožefa Kastelic in si zlomila desno roko. — Zagorju Janezu Potelnu iz Martinj vrha je padel na desno nogo hlo in mu jo zmečkal. — V Laniškem je padel po strmi rebri posestnikov sinček France Serajnik in si zlomil desno nogo.

— **Napadena delavka.** Tovarniški delavki Rozi Lenkovič iz Ribč pri Dolskem se je prednočnim na poti iz Litije pridružil mlajši neznanec. Ko sta prišla v razgovoru na samoto, pa se je neznanec namakal zakadil vanjo, jo podrl ter ji vzel ročno torbico, v kateri je imela nekaj nad 400 din. Napadalec je pobegnil in ga orožniki še niso mogli izslediti.

— **Težka nesreča Slovenca pri Bregani.** Na binkoštno nedeljo se je pripetila pri Bregani težka avtomobilska nesreča. Iz Zagreba se je peljal z avtomobilom znani lesni trgovec in veleposelnik iz Škofjevasi pri Celju Leonard Canko. Na četrtem kilometru pri Bregani je nastal v motorju defekt in avto je zdrvel v jarek. Canko je odletel z njega v drugi jarek, kjer je obležal onesveščeno. Pobli se je precej močno in si pretresel možgane. Prepeljali so ga v bolnico v Brezice.

— **Dva samomora.** V Zagrebu se je obeh sil bivil kaznenec, že večkrat kaznovani vlonlec Franjo Hotko, star 39 let. Nedavno se je vrnil iz mariborske kaznilnice in ker je bil izgnan iz Zagreba, se je nastanil izven mesta. Zaprutil si nobene ga poslovnega pisma. Zaradi nesrečne ljubezni je šla v smrt služkinja Katica Krznarič, stara 34 let. Zvečer je legla v posteljo in odprla v kuhinji plin. Zjutraj so jo našli mrtvo.

— **Potopljena tihotapska ladja.** Na binkoštno nedeljo je zasledil blizu Murtera v Dalmaciji finančni motorni čoln motorno ladjo Golac, ki je prihajala iz Zadra polna tihotapskega blaga, večinoma benčina in alkohola. Ko se je finančni čoln približal ladji, se njen poveljnik ni hotel pokoriti povelju, temveč je hotel pobegniti z ladjo. Finančni organi so jeli streljati po tihotapski ladji. Ena krogla je za nala benčinski rezervoar tako, da je nastala eksplozija in tihotapska ladja se je potopila. Na nji so bili štirje tihotapci, ki so jih finančni organi potegnili iz morja in izročili carinskim oblastem.

Iz Ljubljane

— **Reden tramvajski promet na dolenski tramvajski progi** že od sobote. Glavna tramvajska dela na Dolenski progi so bila končana že v petek, kar je vsekakor uspeh glede na izredno slabo vreme zadnje čase, ki je zelo oviralo delo. Računali so, da bo delo končano v dveh mesecih, to se pravi, šele ob koncu junija, saj so začeli delati šele 24. aprila. Posrečilo se jim je pa delo tako organizirati, da so ga končali že v enem mesecu, s čimer so nedvomno zelo ustregli trgovcem in stanovalcem na Starem in Mestnem trgu, pa tudi prebivalstvu vsega šentjakobkega okraja. Zaradi tramvajskih del je bil seveda ustavljen ves vozni promet, cesta pa ni bila zaprta za osebni promet, čeprav so morali prekopavati tudi hodnike. Prvi tramvajski voz je vozil po obnovljeni progi za poskušnjo v petek zvečer, redni tramvajski promet je pa bil obnov-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

TURISTI! Planinski cvetlični med iz Medarne, Ljubljana, Zidovska ul. 6, vas osveži in okrepča. Pridite ponj! 30 T.

MALI OGLASI

»Slovenskem Narodu« imajo siguren uspeh! Beseda 0.50 par.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotčnika«.

PO PRIZNANU NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri **PRESKERJU**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. **LEPO OPREMLJENO SOBO** s souporabo kopalne oddam s 1. junijem v bližini gor. kolodvera. Naslov pove uprava lista 1631 G. Drechaler, Tuzla. 1765

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

STROJEPIŠNI POUK (za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od 1/7 do 1/8 zvečer, za starejše dame in gospe od 1/8 do 9 ure zvečer. Novi tečaj se bodo pričeli 5. junija 1939. Najnižja solnina. Moderna in največja strojepišnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vsa tozadevna pojasnila dobite dnevno do 8 ure zvečer pri ravnateljstvu Christofovega učnega zavoda, Ljubljana, Domobranska c. 15. Telefon št. 48-43. 1747

PRODAM

LEPA OREHOVA JEDRCA in cvetlični med Vam najceneje dobavi Medarna, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 29. T.

AKO PRODAJAS ALI KUPEŠ

OGLASUJ V MALI OGLASNI »SLOV. NARODA« NAJČENEJŠI IZDATER

NAJBOLJŠI TRBOVELSKI

premo brez prahu KOKS, SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Bohoritova 5 — Telefon 20-59. **ČESNJE** sveže, trde, in špinle din 4.— in 4.50 kg v košarah po 45 kg franko vozina razpošilja — 1765

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

GOSPODINJA

n dobra kuharica lače službo pri starejšem gospodu samcu ali vdovcu. Nastop takoj ali 1. junijem. Ponudbe na upravo lista pod »Kuharica«. 1721

TRGOVEO

vestransko izveščen želi primerne službe. Ponudbe na upravo lista pod »Pošten«. 1542

PLAČILNO NATAKARICO

najst, sposobno, prijetne zunanjosti, iščem za prvostven hotel v Gorskem Kotarju. Kavčija od 3 do 5 tisoč din. — Nastopi lahko takoj. Ponudbe s sliko na naslov: Oskar Kraus, Delnice. 1972

Makulturni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

Pravkar je izšla peta knjiga založbe »CESTA«: **MARIJE MAJERJEVE**

„Rudarska balada“

ki na pretresljiv način opisuje življenje rudarjev globoko pod črtno zemljo in njihovo ljubezen do doma in domovine.

„Rudarska balada“

je knjiga, ki jo bo vsakdo prebral s največjim zanimanjem in zmerom iznova spet rad posegal po njej.

Boširana knjiga 10.— din, s poštnino 11.— din. V celo platno vezana 15.—, s poštnino 16.50 din.

Knjiga se naroča pri:

ZALOŽBI »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

kjer dobite po isti ceni tudi še prej izšlo knjige D. Ravljena »Zgodbe brez groze«, Klabund »Pojtr — Rasputin«, D. Ravljena »Črna vojna in Thompsona »Šivine«.

UMRL JE na binkoštni ponedeljek zjutraj po dolgi mučni bolezni moj mož, najin oče, naš stari oče, brat in stric, vsak in tast, gospod

ANTON MARN

uslužbenec Kmetijske družbe v p.

Pogreb pokojnega bo v sredo ob 14. uri iz mrtvašnice splošne bolnice.

MARIJA, žena;

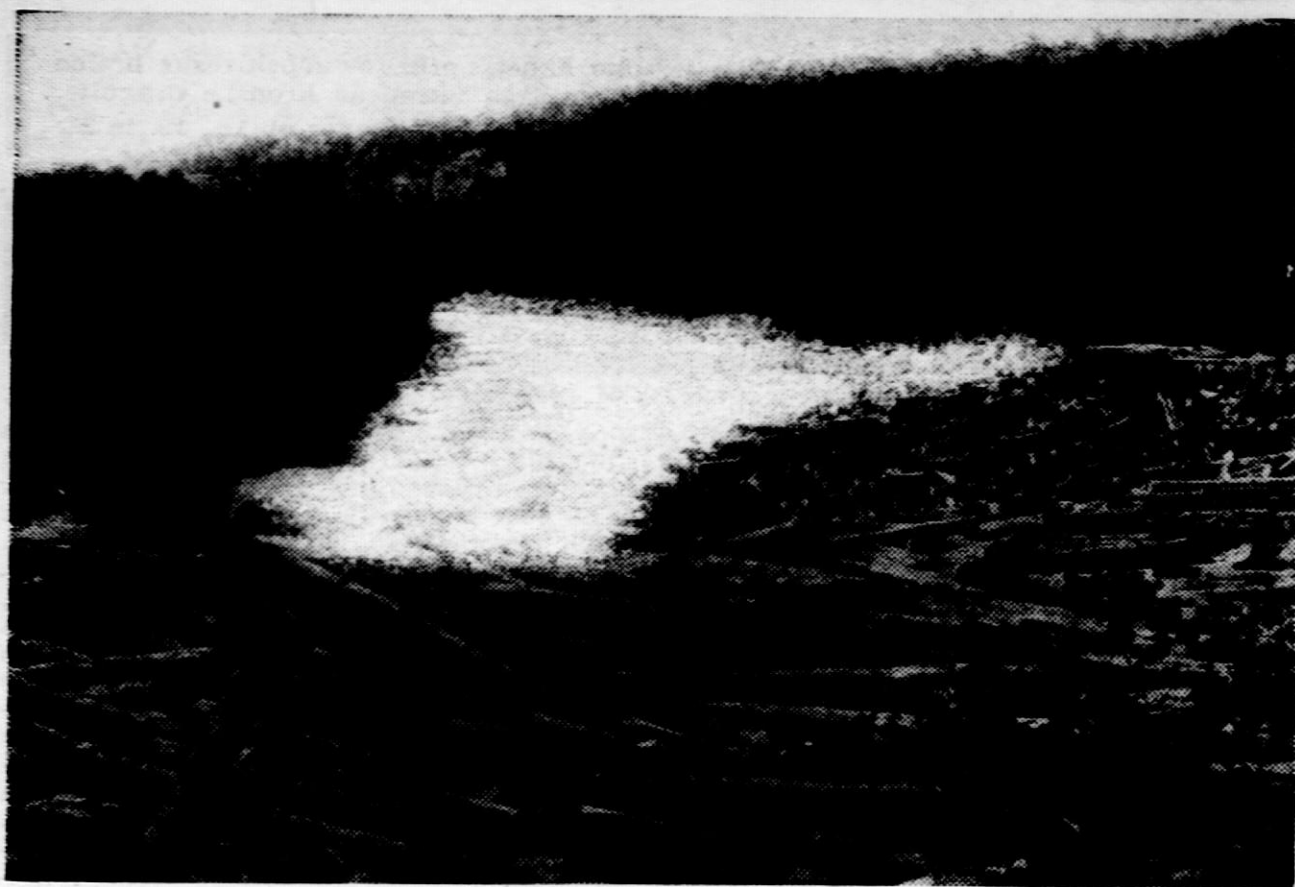
MARIJA, hči;

IVO, sin;

vnučka, vnukinja in ostali sorodniki.

Dežela, kamor je prispel angleški kralj

Kdo je odkril Kanado — Anglija te bogate dežele ne more prisiliti, da bi se udeležila vojne v Evropi

Kanada je bogata na gozdovih: Grmade lesa ob reki Montreal

Kanada, ki se imenuje uradno Dominion of Canada ali Britanska Severna Amerika, je ena največjih političnih tvorbo na svetu. Meri blizu 10.000.000 kv. m, približno toliko ima tudi prebivalcev. To je zelo redko naseljena dežela, ki pa ima velika naravna bogastva, večinoma še nedotaknjena. Podnebje Kanade je večinoma kontinentalno, hladno, podobno sibirskemu, toda za Evropeca zdravo, tako da dosežejo mnogi priseljenci tam visoko starost.

Prvi Evropec, ki se je izkrcal na aleutski obali Kanade, je bil nedvomno Italijan Giovanni Caboto v angleški službi. On je leta 1498 dosegel Labrador. Leto dni pozneje je drugi Italijan Sebastiano Caboto odkril Novo Fundandijo. Leta 1506 so se izselili v Kanado prvi Francozi, za njimi pa Normani, Bretonci in Baski. Prvi je začel Kanado raziskovati Francez Jacques Cartier, ki ji je dal tudi ime. Pozneje se se pa Francozi malo brigali za to novo deželo in šele Henrik IV. in še pozneje kardinal Richelieu sta ji jela zopet posvečati pozornost. Toda v Kanado so jeli kmalu pridirati tudi Angličani, s katerimi so se morali Francozi neprestano boriti. Te borbe so trajale skozi 200 let.

S pariškim mirom 1763 se je Francija Kanadi končno povsem odpovedala, ker ji ni pripisoval posebnega pomena. Od takrat je Kanado podrejala angleški kraljevski suverenosti. Po ustavi, ki so ji jo dali Angličani 1. julija 1807, je Kanada angleški dominion. Na čelu ji stoji guverner, ki ga imenuje kralj navadno za pet let. Kot namestnik angleškega kralja potrjuje in podpisuje guverner zakone, sklicuje in razpušča parlament ter imenuje ministre, svoje svetovalece, člane senata in sodnike.

Zakonodajno moč izvršuje v Kanadi parlament in senat. Parlament šteje 245 poslancev, voljenih na 5 let po posrednih poizkusih. Na vsakih 36.300 prebivalcev pride en poslanec. Aktivno volilno pravico imajo angleški državljani, stari nad 21 let in bivaajoči v Kanadi nad leto dni. Senat šteje 94 do 104 člane in senatorje imenuje generalni guverner na predlog vlade. Njihova funkcija je doba ugasne šele s smrtjo. Senator pa mora biti star najmanj 30 let. V vsaki pokrajini so pokrajinske skupščine, samo pokrajini Quebec in Nova Škotska imata tudi pokrajinski senat. Izvršna moč je v guvernerjevih rokah, izvršuje jo potem ministri, ki jih imenuje sam in izmed članov parlamenta in senata. Na vsem ozemlju velja načelo popolne verske svobode.

V Kanadi so štiri politične stranke: liberalci, konzervativci, napredni farmarji in laburisti, ki so najšibkejša stranka, toda zadnje čase pridobivajo na terenu. Splošna vojaška dolžnost velja v Kanadi samo v primeru izredne potrebe in proglasi jo guverner. V praksi velja kakor se nedavno v Angliji protovojniški sistem Kanadske vojske šteje okrog 123.000 mož. Z matično deželo veže Kanado še vedno prav za prav kraljeva oseba in sodelovanje tako zvanih kronskih konferenc. Angleški ministri predsednik ne more svojevolično posegati v kanadske zadeve in centralna vlada v Londonu Kanado ne more prisiliti, da bi sodelovala v evropski vojni.

Zgodovina angleškega dominiona Kanade, kjer sta se te dni mudila angleški kralj in kraljica, je v dokaj čudnem kontrastu

s sedanjim toliko naglasnim angleško-francoskim prijateljstvom. Vprav Kanada ostane namreč v zgodovini priča nekdanjega sovraštva med tema dvema zdaj prijateljskima državama. Ozemlje, naseljeno ob koncu 16. zlasti pa v 17. stoletju po francoskih kolonistih, je pripadlo v drugi polovici 18. stoletja po izgubljeni vojni s pariškim mirom skoraj brez boja Angležem, ki so z okupacijo te dežele prav za prav rešili svoj položaj v Severni Ameriki. Ozemlje, ki so ga sami kolonizirali in ki je bilo znano pod imenom Nova Anglija, se je namreč kmalu po pridobitvi francoske Kanade proglasilo za samostojno in je kot temelj sedanjih Združenih držav pretrgalo vse vezi, ki so ga dotlej vezale z matično deželo.

Po Francozih kolonizirana Kanada, znana kot Nova Francija, je bila kolonija brez lastne vlade in vladali so tu kraljevski uradniki. Ker je vladal Ludvik XIV. strogo absolutistično, je tudi Nova Francija močno občutila njegov absolutizem. Kolonisti so prihajali iz Evrope v neznatnem številu. Verski emigraciji, ki se je v tistih časih, ko je Ludvik XIV. odpravil takozvani nantski edikt, zagotavljajoč velike pravice protestantom, v velikih množicah selila iz Francije, Nova Francija, kjer so veljali isti zakoni kakor v Franciji in kjer je bila katoliška cerkev edino priznana cerkev, ni bila dežela, ki bi mogla preganjanjem protestantom zagotoviti eksistenčne pogoje. Zato ni mogla Francija tega velikega ozemlja niti gospodarsko izkoristiti in večina kolonistov se je priselila v Kanado samo za dobičkanosno trgovino s krznom. Nihče pa ni mislil na obdelovanje zemlje ali izkoriščanje ogromnega lesnega bogastva.

Ti enostranski, v sedanjem pomenu besede pretežno speculativni interesi kanadskih kolonistov iz Francije so se potem seveda pokazali na razmeroma majhnem dotoku priselencev in Nova Francija je imela sredi 18. stoletja razen domačinov samo 65.000 prebivalcev, dočim je bilo v sosednjih državah v takozvani Novi Angli-

ji 20 krat toliko angleških kolonistov. Razen tega je imela Francija notranje-politične težave, tako si je zamažila prizadevanja obdržati oblast nad tem prostornim ozemljem. Zaman so to redko naseljeno deželo utrjevali, zaman je bila z velikimi stroški zgrajena na Bretonskem otoku trdnjava Louisbourg, nazvana Gibraltar zapada. Zaman so izgnali iz dežele angleške trgovce s kožuvinami, pripadajoče takrat že obstoječi trgovski družbi Hudson Bay Company.

Pritisk kolonizacijsko naprednejših in bolj žilavih Angležev je bil tu vedno hujši in 1. 1759 je v četrto ure trajajoči bitki angleški general Wolfe porazil branilce Quebeca. Leto dni pozneje so zasedli Angličani Montreal. Vojaško šibki Francozi so potem izpraznili vse pozicije. Slednjič je bil Ludvik XV. po pariškem miru prisiljen odstopiti Angležem vso kanadsko državo.

Zasedba Kanade po angleški vojski je pa povzročila nemir med starimi angleškimi kolonisti v južnih državah in strah pred možnostjo združitve zatiranih Francozov z Indijanci proti angleški nadvladi je povzročil v vseh 13 državah Nove Anglije močan pokret za odcepitev od matične države tem bolj, ker so se te države čutile še dovolj močne, da bi lahko živele brez zaščite angleške vojske. 4. julija 1775 je Washington proglasil neodvisnost teh držav. Svobodni državljani Nove Anglije so poslali celo vojsko na sever in zasedli naseljeno ozemlje Kanade, da bi si zagotovili kontrolo nad kanadskimi kolonisti. Angležem je pretela nevarnost, da bi izgubili še to komaj pridobljeno kolonialno posest. Zato so poslali v Severno Ameriko svoje vojni brodove. Ker si Američani niso znali pridobiti simpatij francoskih kolonistov, so Angličani z lahkoto potisnili pritepenca nazaj na ozemlje nove Anglije in njena neodvisnost je bila svečano priznana z versailskim mirom leta 1783.

Sedanja Kanada obsega prostrano ozemlje od severnih meja Združenih držav do Ledenege morja. Po zadnjem ljudskem štetju ima Kanada 11.000.000 prebivalcev. Polovica prebivalstva odpade na Angležev, četrtina pa na Francoze. Največje bogastvo te dežele izvira iz poljedelstva, v prvi vrsti iz pridelovanja pšenice in žitov. Tako je Kanada Angliji tudi v gospodarskem pogledu neobhodno potrebna.

Kanadski lovec

Problem naše srednje šole

Malo odgovora dijaku Mihi na njegova razglabljanja

Ljubljana, 30. maja
Ker sta se javili na moj poziv v »Sl. Narod« recni in piši dve osebi — takšno je zanimanje za naraščaj v našem mestu v današnjem napetem vzdušju! — me je vendar prijetno iznenadilo pisanje g. Mihe na tem mestu in pod tem naslovom. Zato mu hočem odgovoriti po vrsti na njegova vprašanja oz. misli.

Delitev v pred- in popubertetno dobo je neobhodno potrebna toliko za dijaka, kolikor za pedagoga. Puberteta je fiziološki pojav, ki ima svoj prodromalni (pripravljalni) štadij, svoj višek in nato prehod v mladeniško dobo, ko se pojavijo sekundarni spolni znaki, kar vse skupaj traja par let. Pri južnjakih se začne puberteta s 13. ali celo že z 12. letom, pri severnjakih s 14. ali 15. ali pa tudi s 16. letom; pri nas je začetek približno s 14. do 15. letom ter traja vsaj do 17. leta. Iz tega sledi, da moramo neke naprave mejo in ta je za

naše kraje najprikladnejša med 14. in 15. letom. Tisti dijaki, ki sede v 4. ali celo nižjem razredu srednje šole in so baje že preboleli pubertetno dobo, so po letih prestari za dotični razred — ali pa se ne razumemo v terminologijo, g. Miha. Spolna pokvarjenost 14 in celo 10letnih nimam s puberteto ničesar skupnega, kakor tudi ne tako zvana »spolna pojavnost«. O tem ne maram več govoriti v političnem listu kot je »Slov. Narod«, a sem vam radevolje na razpolago za ustnen razgovor.

Celodnevna zaposlitev pod vodstvom vam dela skrb: meni ravno narobe! Tista težnja za svobodo, ki jo ima baje dandanašnja mladina, bi ne bila nič prikrivanja. Kajti vsak dijak bi delal le toliko, kolikor bi njemu najbolj prišlo, brez »intenzivnega dela«, le da bi imel v bližini »starejšega prijatelja«, ki bi mu bil na razpolago, kadar bi rabil njegovo pomoč. Ta »starejši prijatelj« bi bil res pravi pedagog, med dijaki »kot dijak«, brez prisiljenja, pre-

ganjanja, paragrafov, neukuhoborec, ampak »vzor« dijaku! Omenjate nekega dijaka na bežigradski gimnaziji — o sprejemu vsakega učenca le po prestatnem izpitu in pregledu na vse dedne defekte sem povedal dovolj jasno v prvem in tretjem članku. Vprašanje profesorjev pa je vprašanje zase, ker bi tudi tisti profesorji, ki vam danes niso všeč, bili najbrže drugačni, če bi bil učni sistem drugačen. Seveda dobite tudi med profesorji — kakor pri vseh poklicih — takšne gospode, ki niso rojeni za poklic, ki ga vrše. Na takšni elitni srednji šoli pa bi moral biti vsekakor profesor vzor dijaku, ne samo v šoli, ampak tudi v privatnem življenju.

Jaz si zamišljam elitno šolo nekako takole: vsaka učna ura bi se razdelila na prvih 30 minut, kjer bi profesor podajal snov, nakar bi sledilo dojeemanje učencev skozi 20 minut (ker predpisuje zakon 50-minutne ure). To dojeemanje bi se vršilo tako, da bi vzel vsak najboljši dijak 4 do 5 drugih v svojo bližino, kjer bi v skupnem predelavanju dojele podano učno snov. Na ta način bi nastale v razredu gručice po 5 do 6 dijakov, ki bi bile pod vodstvom odličnjaka; ta bi imel nalogo, da skrbi za to, da noben učenec njegove gručice ne zaostane v

učnju. Profesor bi pa v teh 20 minutah pregledoval in nadzoroval vse gručice zaporedoma. Kar bi ti učenci v tem času dojele, bi jim tudi ostalo v glavi! Po drugi učni uri bi sledil polurni sport in nato skupen zajtrk skozi pol ure. Po četrty ali peti učni uri (po današnjih predpisih ali odredbah) bi bil dvourni odmor za skupno kosilo s celim profesorjskim zborom. Po kosilu enourno ponavljanje vse nove učne snovi in dovršitev ev. naloge, nato pa sport do večera. Vsak dijak bi imel svojo omario za obleko in knjige (ki bi bile last zavoda!) ob klopi, prinesel bi s seboj le zvezke. Diktat bi popolnoma odpadel, ker samo kvari učenčev pisavo. Tudi domače naloge bi odpadle. Od sportov bi se gojili vsi plemeniti sporti.

Toliko na kratko. Vse druge natančnejše podatke o tej šoli bi podal na ev. sestanku, ko se mi bo posrečilo zainteresirati za takšno šolo »British Council« ali pa »Alliance Française«. Ako pa vas, g. Miha, interese osebno ta šola kaj več, vabim, da mi priskrbite v pomoč, ker bomo v dveh vsa dela lažje zmogli kot pa jaz sam. Moj naslov dobite v uredništvu »Slov. Narod«. Dr. S.

Proslava 30 letnice trboveljskega Sokola

V okviru jubilejnih svečanosti je bilo tudi razvitje mladinskega prapora

Trbovlje, 30. maja.

V okviru proslave mladinskega dne trboveljskega Sokola je bil v nedeljo razvit tudi prapor tukajšnje sokolske mladine. Četudi se razviti ni moglo vršiti na prostem zaradi deževnega vremena, se je ta lepa mladinska slovesnost izvršila s tem večjo prisrčnostjo v veliki dvorani sokolskega doma ob navzočnosti domače mladosti in bratcev in sestrice, ki so prišli teli ta dan v Trbovlje od blizu in daleč, da so priče veselju, ki je navdajalo trboveljsko sokolsko mladino ob slovesnem trenutku, ko je prisegla svojemu lepemu novemu praporu.

Z državno himno je bila pozdravljena državna zastava, ki je bila dvignjena ob prisotnosti častne čete s prapori na visok drog na telovadišču. Ko so bili preneseni prapori v dvorano, je povzel besedo starosta br. Jesih in dejal:

Draga sokolska mladina!
Današnja prireditve, ki spada v okvir proslave 30 letnice našega društva je posvečena tebi draga mladina. S tem je dalo društvo tudi svojim najmlajšim pripadnikom priliko, da proslave jubilej svoje ednice. Njim in vsem vam, mladi bratci in sestrice, ki ste prišli od blizu in daleč, da skupno proslavimo naš mladinski praznik, kliče: »Pozdravljeni«.

30 let poteka od ustanovitve našega društva. Takoj po krvavih septembrskih dogodkih v Ljubljani leta 1908 se je porodila v vrstah naših domoljubnih, zavednih sočasnih misel, po ustanovitvi Sokola, ki se je uresničila z ustanovnim občnim zborom dne 28. februarja 1909. Že v marcu 1910. leta se je na predlog brata Kostajnskega ustanovil oddelček obrtnega naraščaja, ki je štel 27 pripadnikov. Isto leto 27. julija je ta oddelček že nastopil na javni telovadbi.

Ker je našo društvo posvečalo že od nekdaj posebno pažnjo mladini, saj so se z njo leto za leto pridružili izleti, vzgajalo se jo je za udeleževanje na odru in pri drugih panogah sokolskega dela, je število pripadnikov stalno naraščalo. Viševno stanje se pa ni dolgo obdržalo, ker so se vtihotapili v naše vrste tudi taki, ki jim ni bilo do resnega skupnega sokolskega udeleževanja, ampak so iskali le osebnih koristi od našega društva. Začelo se je s čiščenjem mladinskih vrst. Že neznatne sapice so jih splašile in odnesle kot prazne pleve. Prav je tako! Naj ostane le kleno zrno, ki ume kljubovati vsakemu viharju. Take mladine nam je treba. Iz takšnega naraščaja bo vzrasel pravi rod trdnih Sokolov. Prepričan sem, da med Vami ni omahljivcev in bojazljivcev, da me srca vas vseh prežeta s pravo ljubeznijo do kralja in domovine. Saj to hoče sokolstvo. Vzgojiti zdrav in vreden narod, čil po telesu in bister po duhu naj bi bil vsak Sokol, da bi lahko v polni meri služil svojemu narodu, domovini in svojemu narodu, domovini in svojemu kralju, našemu starešini, ki mu kliče naš sokolski: zdrav!

Draga mladina! Kakor se naša hrabra vojska zbira okoli svojih s slavo ovenčanih bojni praporov, tako se tudi mi Sokoli zbiramo pod svojimi sokolskimi zastavami. Naše društvo je razvilo svoj članski prapor že leta 1912, to je tri leta po ustanovitvi društva. Po 25 letnem obstoju je dobil svoj prapor naraščaj. Samo ti sokolska deca si bila do sedaj brez simbola, pod katerim bi se zbirala. V proslavo naše 30 letnice, v priznanje tvoje zvestobe ter v spodbudo k nadaljnjemu

sokolovanju, razvijemo danes prapor, da bo skupno s svojima starejšima bratoma vodil naše društvo k novim uspehom in novim zmagam.

Izpod novega dečjega prapora bo vse prave Sokolice in Sokolčice vodila samo ena pot. Na novem praporu so uvezeve besede: »Domovini našo rast!« Te besede bodo resnične le tedaj, če bodeš dečki in deklice, ko dorastete, vstopili pod naraščajski prapor in izpod tega članskega. In prav zato, da Vam pokažemo edino in pravo pot, smo povabili h kumovanju Vasega prapora ene sestre, ki so leta 1912 kot mala dečica bile družice našemu članskemu praporu. S tem, da so se našemu vabilu odzvale, so dokazale, da se jim je sokolstvo v njih detinskih letih vsidralo v srce in da so zveste Sokolice še danes. In še nekaj dokazuje to kumstvo. Sokolstvo je velika vseslovenska organizacija, raje bi rekel družina, ki je povezana z vezmi bratske ljubezni, ki jih niti leta, niti daljave ne pretrgaajo. Tako so se našemu vabilu odzvale sestra dr. Drnovškova, sestra Janežičeva, ki pa je žal danes zadržana in sestra Plavšakova. Vem, da so smatrale to kumstvo za svojo sokolsko dolžnost, vendar se jim za tozadevno pripravljenost bratski zahvaljujem.

Neprekinjena je sokolska zveza iz roda v rod. Zato prosim, vaju sestrice, da razvijeta prapor naši vsooboro obetajoči deci.

Po govoru staroste sta kumici s. Kristina dr. Drnovškova in s. Marta Plavšakova razvili prapor, pri čemer je slednja pozvala mladino, da tudi ona ostane zvesta sokolski misli.

Ko je bil prapor razvit, ga je br. starešina s kratkim nagovorom izročil dečku br. Suštarju. Ta je odgovoril: »Mlad sem se in šibke so moje pesti, a sem le sprejel to sveto znamenje v svoje roke. Čutim v svojem srcu, da sem sprejel težko nalogo. Ne bom ji sam kos. Zato vas prosim, sestrice in bratci, da izjavite, da-li ste pripravljene z menoj čuvati to našo svetinjo, ali se boste zvesto zbirali okoli nje, ali jo boste z menoj branili?« Gromko je odgovorila mlada armada: »Bomo, bomo!«, nato pa je br. Suštar položil sledečo zaoblubo: »Sam sem le šibek deček, a z vsemi, ki so se v tem trenutku zaobljubili, da bodo čuvali in branili ta prapor, da mu bodo zvesto sledili, smo velika in močna četa. Zato s ponosom in svečano prisegam, da bom z ljubeznijo in požrtvovalnostjo visoko nosil ta prapor sokolskega bratstva in ljubezni skozi vse leto naše mladosti, a če bo treba tudi skozi viharje in boje. Ko odrastem in naraščajnika, bohem izročiti ta lepi prapor neomadeževan in ovenčan s častjo svojemu nasledniku. Tako mi Bog pomagaj!«

Nato se je novi prapor bratil z vsemi navzočimi prapori. Mladina je zapela s spremljavo godbe svojo himno, skladbo br. Krasovca iz Logata. Prav občutno je spregovoril mladini trboveljski rojak br. dr. Drnovšek iz Brežic. Polagal ji je na srce, naj ljubi svoj narod, državo in kralja, ter naj nikdar ne pozabi svojega gnezda, to je trboveljskega Sokola, iz katerega je izšla. Tudi ta slovesnost bo ostala vsem udeležencem, zlasti pa mladini v trajnem spominu.

MED PRIJATELJI

— Čuj, kako lep svršnik imaš, da ne razumem, kako moreš nositi k njemu tako oguljene hlače.

— No, morda pa veš za restavracijo, kjer bi človek lahko dobil tudi lepe hlače.

neki vse to pomeni? Bili ste pri Vandii. Ali je morda ranjena?

— Bolj prestrašena, nego ranjena je izpregovorila Fenella, čuteč, da ne more nič drugega pojasniti temu nedolžnemu, drhtečemu dekletu.

— Ali je Arudi zaslačil vlomilce v njeni spalnici? Fenella je odgovorila skozi otprla usta:

— Našel je tam moža — ki ga dolži, da je vlomilec.

— Ali ga je ubil?

— Ne. — Toda kaznoval ga je.

— Seveda, to razumem. Arudi je strog in pravičen. Nikoli bi ne dovolil, da bi odšel vlomilec nekažnovan. Toda vse to bi mi bil moral povedati, da bi se mi ne bilo treba toliko bati. Veseli me, da se ni Vandii zgodilo nič hudega. In vendar — vse to je tako zgodetno. Ne razumem, kako to, miss Grayeva, da ste tu, tako pozno ponoči? In zakaj je nama Arudi prepovedal zapustiti to sobo, zakaj je govoril o begu in zakaj je nama povedal, da sva zastraženi?

Fenella si je na vse načine prizadevala izogniti se tem neprijetnim vprašanjem.

— Morda misli, da so tu še drugi vsiljivci, je odgovorila. Morda hoče imeti popolno gotovost, da sva tu povsem varni. Oh, Zora, nikar ne vprašuj več, kako utrujena sem.

— Uboga miss Grayeva. Iz mehkega glasu arabskega dekleta je odmevalo sočutje. Da, razumem, tudi vi ste se prestrašili. Ne, ne bom vas več nadlegovala s svojimi vprašanji. Toda zdaj se vam ni treba več bati, Arudi ne bo dovolil, da bi nama storil kdo kaj zalega.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Končno sta se ustavila pred drugimi vrati. Arudi ben Gamma je zasukal ključ v ključavnici, odklenil vrata in namignil Fenelli, naj vstopi pred njim v motno razsvetljeno sobo, ki je še ni poznala. Ta soba je bila mnogo bolj orientalska od vseh drugih sob v villi. Njene stene so bile pokrite z barbarskimi tapetami, tla pa z blazinicami. V enem kotu je stala na tleh velika turška vodna pipa, v drugem kotu pa širok divan, pokrit s težko svilenom preprogo, lesketajočo se v svitu luči v mehkih bogatih barvah. Do tu je bila soba čisto orientalska, odtenek zapadne kulture so ji pa dajale dolge police ob vseh stenah, polne knjig pa tudi moderna pisalna miza, stoječa počez v kotu.

Toda Fenelline prižmurjene oči skoraj sploh niso opazile tega novega okolja. Videla je le eno — dekleta, ki je bilo skočilo z divana in prihitelo k nji tako hitro, da je zašumela obleka na nji in da so zacinčljale zaplestnice na njenih rokav. Zora je imela izmučen obraz in objokane oči.

— Miss Grayeva! je vzkliknila začudeno. Potem se je obrnila k Arudiju in vprašala v arabščini: Čemu je prišla sem? Kje je Vanda?

To sta bili vprašanji, ki Arudi na nji ni odgovoril. Pač je pa spregovoril v angleščini, obrnjen k Fenelli:

— Odhajam in pustim vas tu z Zoro, pozneje se vrnem. Vrata in okna so dobro zastražena. Zaman

bi bil vsak poskus, pobegniti ne morete, tudi če bi hoteli.

— Kam odhajate? je vzkliknila in obšel jo je nov strah. Pa menda ne...

— Ne, v tisto sobo vstopim — šele jutraj. Nihče se do jutra ne bo dotaknil onih dvih, ki sta ostala tam.

Zrla je za njim kako odhaja skozi vrata. Kako čudno je vse to! je razmišljala. Saj bi se morala vendar veseliti, ko ga vidi tako odhajati. Toda, ne, zavoljo Dereka jo je njegov odhod vznemiril mnogo bolj, nego če bi bil ostal. Toda Arudi se bo kmalu vrnil.

Ah, bože, da bi se le že vrnil. Komaj so se vrata za njim zaprla, se je vznemirjeno arabsko deklet obrnilo k Fenelli.

— Kaj pomeni vse to miss Grayeva? je vprašala Zora. Zakaj je naju tu zaprl? Zakaj sva zastraženi? Kje je Vanda?

Fenella je bila pa še preveč presenečena, da bi mogla odgovoriti na vsa njena vprašanja, saj je bila komaj zmožna govora. Vendar pa ni mogla molčati. Molčati, to bi ji bilo še mnogo težje, nego govoriti. Le kako naj zapolni te grozne trenutke, preden se vrne Arudi ben Gamma?

— Zora, najprej mi povejte, prosim, vse, kar se je zgodilo, je zašepetala.

In arabsko deklet je jelo pripovedovati. Najprej so bile to samo besede brez vsake logične zveze, raztrgani stavki, izgovorjeni s stisnjenim histeričnim glasom. Komaj pred dvema urama se je bila vrnila z Arudijem v Modro vilo. Vandina spalnica ima okna na drugo stran hiše, tako da Vanda ni